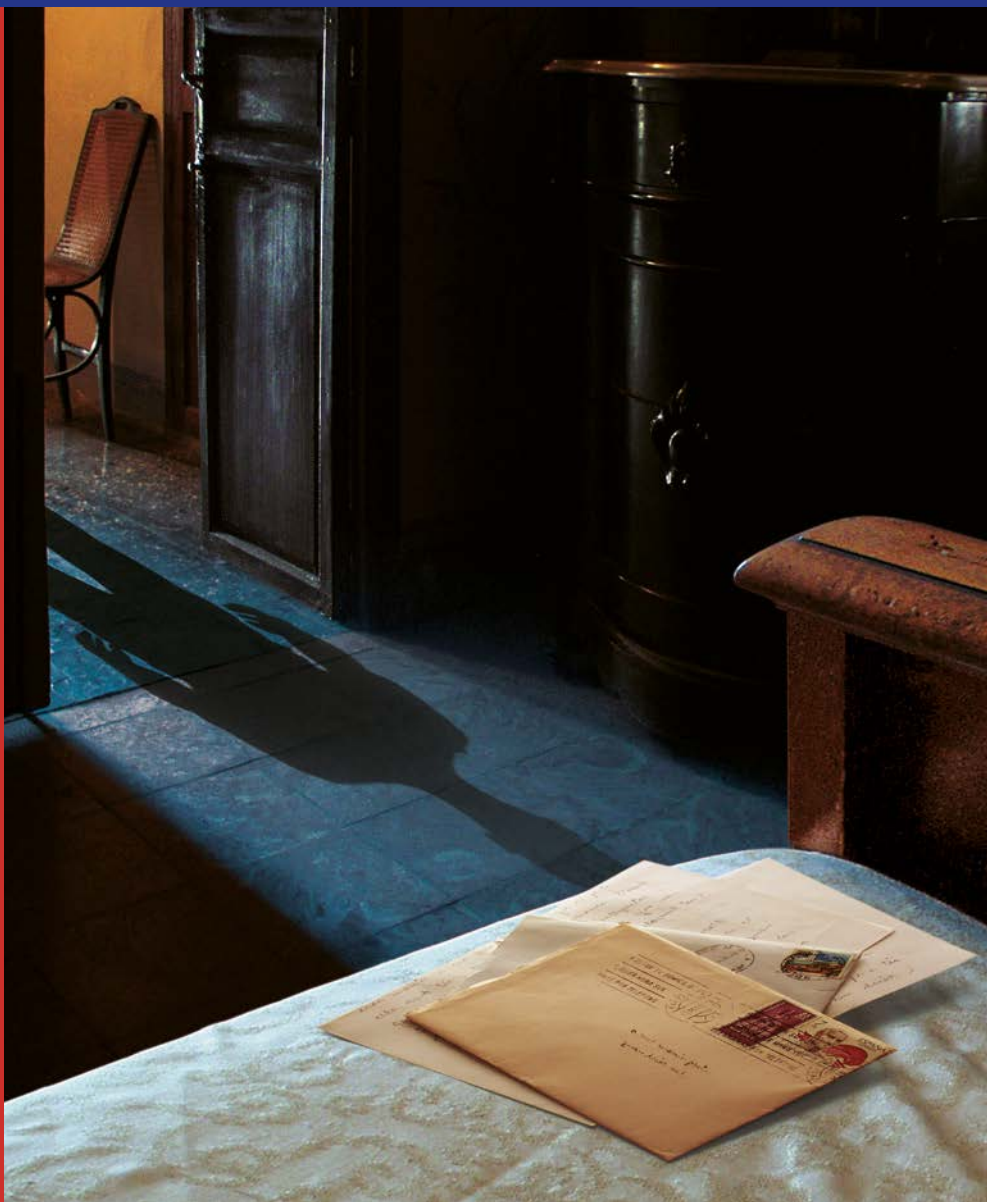

ESPURNA
bromera

NIT D'OMBRES VORACES

Agustín Fernández Paz

Mentre escric en la solitud de la meua habitació es fa fosc sobre els terrats de la ciutat. M'agrada contemplar-la a aquestes hores, quan la foscor ho inunda tot i oculta les formes i els colors fins que només són visibles els contorns de les coses. Entre tantes ombres, només destaquen els carrers, semblants a rius de llum quieta, i els rectangles il·luminats de les finestres que aniran apagant-se a mesura que avance la nit, com també acabarà apagant-se la meua.

Però m'atrau encara més mirar la llunyania, més enllà dels edificis i de les altes grues del port, i detenir-me en el distant mar d'aigües fosques que s'uneix amb la negror blavosa del cel. Un mar que em porta a la memòria el que veia totes les nits des del balcó de la casa de Viveiro, encara que, allà, era molt més a prop i la seua remor rítmica i inacabable m'acompanyava sempre.

Però Viveiro i els dies d'agost ja són només un record. I ara, a mesura que el temps m'allunya d'ells sense remei, veig clarament que allà va que-

dar abandonada la xica infantil i alegre que jo era, encara que, aleshores, jo no n'era conscient i em pensava que ja estava feta una dona. I no ho dic per la intimitat que vaig arribar a tenir amb Daniel, que també va ser important, amb el descobriment de tantes sensacions que no havia experimentat abans, sinó pel terratrémol que va canviar la meua vida i va fer que la meua apassionada relació, com tantes altres coses que jo creia essencials, es quedara oblidada en qualsevol racó de la meua memòria.

Sé molt bé que si aquest quadern fóra el típic diari adolescent, com els que he llegit tan sovint en les novel·les juvenils, jo hauria de contar ara, ací, les hores intenses que vaig viure amb Daniel. Fins aquell estiu, les meues experiències amoroses s'havien limitat als besos innocents amb Fran i a les abraçades fugaces que ens féiem a poqueta nit, quan ens escapàvem pel passeig marítim. Amb Daniel, tot va passar d'una altra forma, ja des de la vesprada en què ens vam conèixer. Una relació directa i sincera, potser perquè els dos sabíem ja que el mes d'agost seria brillant i efímer com els estels fugaços i que havíem d'aprofitar el temps que l'atzar ens regalava.

Degué ser aquella sensació de fugacitat la que ens va portar aquella nit a la platja de Covas, mentre

els altres de la colla creien que ens havíem perdut entre la gent que hi havia al ball de la festa. D'aleshores recorde especialment el soroll de les ones, que anaven i venien sense descans, como anaven i venien les mans de Daniel explorant el meu cos i les meues, el seu, mentre ens besàvem amb una passió que jo mai no havia experimentat. Després, quan, els dos feliços, abandonàrem la platja per tornar a la festa que omplia els carrers del poble, jo no podia saber que m'esperaven uns altres esdeveniments que em traspalsarien de cap a peus i m'obligarien a madurar de colp, que farien aflorar de dins meu unes energies secretes que ni tan sols podia imaginar.

Que estranya és la vida! Ara em mire a l'espill i hi veig la mateixa Sara que fa dos mesos, quan acabava de fer setze anys. Aparentment, no he canviat gens; però, dins meu, note que sóc una altra i que veig la realitat d'una manera molt diferent. Jo ja havia sentit dir que hi ha fets que et canvien la vida, experiències que marquen una frontera dins teu; un abans i un després que no s'assemblen gens. Però sempre havia pensat que es tractava només de frases pròpies de novel·les o de pel·lícules, una cosa que no tenia res a veure amb mi. Fins aquest estiu, que va ser quan passaren els fets que vull relatar ací.

Encara que ma mare ja ho havia anunciat unes setmanes abans que acabara el curs, la confirmació definitiva que passaríem l'agost a Viveiro, en la casa de l'àvia, va ser com un núvol negre que va enfosquir tots els projectes que jo havia fet per a les vacances. Era cert que hi anàvem tots els anys, des que jo tinc memòria. Dins meu, els estius s'associaven a aquell paradís que, per a una xiqueta de ciutat com jo, significava la casa de mamà Laura. Diuen que quan som menuts tendim a veure la realitat a la nostra mida i per això, ara, puc entendre molt bé que aquelles habitacions de sostre altíssim i les escales que pujaven a l'andana i el cobert on guardàvem la llenya i un fum d'andròmines em produïren una fascinació tan fonda; tot l'edifici, i sobretot l'hort que hi havia a la part posterior, constituïen un continent meravellós on qualsevol aventura era possible.

Els últims anys, a mesura que jo creixia i anava descobrint la llibertat de volar sola pels carrers de la Corunya, l'estada a Viveiro va anar perdent l'encant

que tenia abans. Però era una rutina que mai no havia posat en qüestió. L'àvia vivia sola i no volia ni parlar de venir a passar l'hivern amb nosaltres, llevat d'uns pocs dies pel Nadal; de manera que l'agost era l'única època de l'any que podíem compartir de veritat.

Però, ara, tot allò havia deixat de tenir sentit perquè mamà Laura havia mort a finals de novembre. Ja es trobava malament durant les vacances anteriors. Ma mare va passar el mes sencer portant-la de metge en metge, sense cap resultat; les anàlisis li eixien bé i no li van trobar res que justificara aquell estat d'abatiment. És cert que continuava ocupant-se de les faenes de casa, però havia abandonat algunes ocupacions que abans feia amb gust, com ara treballar l'hortet o fer punt. Fins i tot jo, que sempre l'havia considerada eterna, m'adonava que mai no tornaria a tenir aquella energia que havia tingut sempre; era dolorós reconèixer que els anys anaven minant-la sense remei.

A mitjan novembre, una veïna va trucar a ma mare i li va demanar que anara a Viveiro; la iaia es trobava malament i s'havia hagut de ficar al llit. Ma mare se'n va anar molt preocupada, però quan ens va telefonar estava ja més tranquil·la: només era una grip, encara que més forta que en altres ocasi-

ons. Després d'alguns dies d'atencions, semblava recuperada; però una vesprada es va sentir pitjor, com si haguera recaigut. Es va tornar a gitar i a les poques hores va morir, amb les mans de ma mare entre les seues. La vam soterrar al cementeri de Celeiro, al panteó on reposen els seus pares i el seu germà, com ella desitjava. És una parcel·la situada al costat de la capella, un lloc alt i assolellat des d'on es veu la mar. Del funeral i del soterrament, només en conserve la tristor i el record del gris perquè aquella vesprada l'aigua de la mar era del color del fum i els núvols, quasi negres, cobrien completament el cel.

La casa havia estat tancada des d'aleshores, com si el temps s'hi haguera detingut quan es va parar el cor de l'àvia, perquè ma mare no hi va voler tocar res. De manera que aquest estiu, per què hauria de mentir, jo confiava que abandonaríem aquella rutina que, ara que mamà Laura ja no estava, havia perdut tot el sentit. Ni tan sols podia imaginar que ma mare voldria tancar-se en un lloc que, per força, li havia de recordar aquells dies tristos.

—Però mamà, tu sempre deies que hi havíem d'anar perquè la iaia estava sola —vaig argumentar quan em va sorprendre amb la notícia—. Quina necessitat tenim d'anar-hi enguany?

–Necessitat, cap; ma mare ja no necessita que li fem companyia. Però m'abelleix anar-hi: s'ha d'obrir la casa i s'hi han d'arreglar algunes coses; no podem deixar que es faça tot malbé, com si la casa no tinguera propietaris...

–També hi podeu anar uns dies el pare i tu. Jo em puc quedar a casa, puc arreglar-me sola...

–No et deixaré sola a casa, això ni ho penses –em va tallar, amb energia–. A més, un mes de tranquil·litat ens vindrà bé. A mi, per acabar per fi la novel·la que porte entre mans des de fa dos anys i, a tu, per descansar una miqueta, que has passat tot el curs massa nerviosa.

Jo encara confiava que el meu pare s'oposaria, però les meues il·lusions s'esvaïren aquella nit quan no sols va repetir els arguments de ma mare, sinó que hi va afegir una altra raó de pes:

–Jo també tinc ganes d'anar-hi; més que altres anys i tot. A més, Xavier i Montse volen passar alguns dies de vacances amb nosaltres. Ací seria impossible, perquè ja em diràs on posaríem les xiquetes, mentre que allà tenim lloc de sobra. Podem estar junts tots els de la família!

Naturalment que m'alegrava que vingueren el meu germà Xavier i la seua dona i també em feia il·lusió veure les meues nebodes; l'última volta

que havia estat amb elles va ser quan els visitàrem per Nadal i aleshores havien començat a caminar. Vivien a Barcelona i només podien venir a Galícia durant l'estiu; però ens comunicàvem quasi diàriament, sobretot pel correu electrònic, que el meu germà també feia servir per a enviar-nos les muntanyes de fotos que feia a Anna i a Raquel. No era aquest el motiu de la meua preocupació, encara que el meu pare no semblava intuir que hi havia unes altres raons darrere de la meua negativa.

—Ja ho comprendc! La mare amb la seua novel·la i tu amb els teus llibres... Per a vosaltres Viveiro és un lloc ideal: hores i hores de silenci i de tranquil·litat; però ja em contaràs què faig jo allà tants dies.

Era un comentari injust i la veritat és que jo ho sabia. El meu pare té sempre un llibre entre les mans; per a ell, la major felicitat és llegir una novel·la que l'entusiasme, però això no tenia res a veure amb la meua contrarietat. Ni la novel·la de ma mare, tampoc. Ben al contari, jo em sentia orgullosa del seu treball d'escriptora: de menudeta, m'agradava veure per casa els llibres amb el seu nom en la portada, encara que mai no me'n va deixar llegir cap, amb l'excusa que eren per a adults. «Encara ets molt jove, ja els llegiràs en fer-te gran», em repetia el pare. Però un dia, crec que

va ser després d'haver fet tretze anys, vaig agafar el més conegut, *T'espere en els meus somnis*, i el vaig llegir d'amagat. Em va encantar, i no només per l'emoció de llegir un llibre prohibit. Quan ma mare ho va descobrir es va enfadar molt; supose que li feia vergonya perquè a la novel·la hi havia molts actes d'amor descrits amb un realisme total. Encara que, en essència, no hi vaig descobrir res de nou (o quasi res, si he de ser sincera), la veritat és que em va deixar desconcertada perquè em resultava estrany que ma mare i l'autora d'aquelles escenes eròtiques foren la mateixa persona.

—No sé per què et poses així—va respondre el meu pare, molest pel meu comentari—. Sempre t'ha agradat anar a Viveiro; de menuda, hauries volgut estar al poble a tothora. Si anàrem a un altre lloc, entendria que t'avorrires; però allà tens les amigues de sempre i en agost hi ha festes. A mi em sembla que t'ho pots passar millor que mai.

Vaig callar. Com li havia d'explicar que, més que no estar-me a Viveiro, em molestava haver d'anar-me'n de la Corunya? En agost, la Corunya es converteix en una ciutat màgica per als de la meua edat; no hi ha dia que no trobes un bon motiu per a eixir fins a ben tard. Els de la colla havíem fet plans: platja, festes, concerts... I, a més,

hi havia Fran, que no trobava gens bé que el deixara tirat tot el mes. Demanar-li que agafara la tenda de campanya i vinguera a Viveiro era una barbaritat, encara que no em faltaven les ganes de dir-li-ho. M'hauria de resignar a acumular la paciència necessària per a sobreviure-hi!